

LA LOE I EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ MUSICAL

UNA ALTRA VEGADA LA MÚSICA TOCA LES CONSEQÜÈNCIES

Magdalena González

Mestra de música. Especialista en pedagogia musical
Presidenta de Forum Musicae

“L'educació comença per la musiké”. Plató

Si tenim present que la música és concebuda com la suma de to, ritme, harmonia i discurs, i si acceptem que no hi ha cap altre objecte de la cultura humana que impliqui tants elements sintetitzats en una sola cosa, o en un sol art, llavors hem de convenir que la música es presenta com una eina de primer ordre per a l'educació global dels futurs ciutadans.

ANTECEDENTS

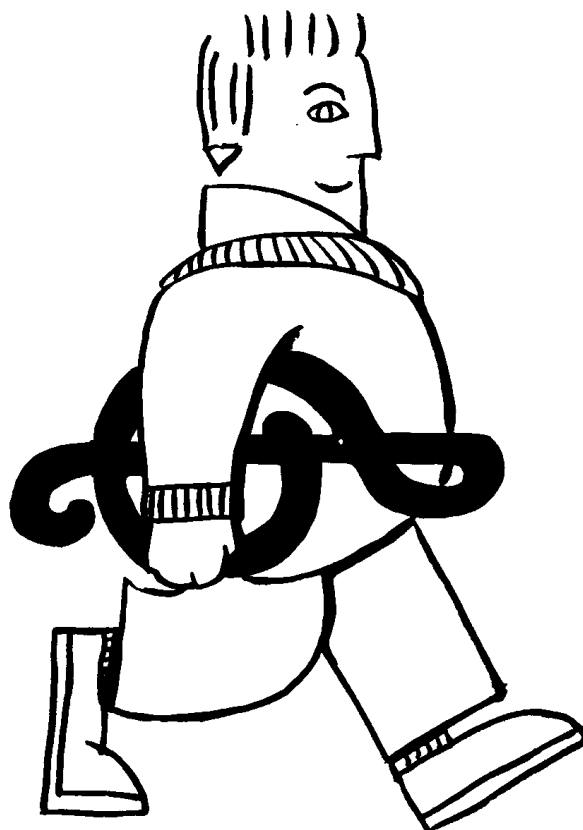
Després de tot el que duim batallat de molt de temps ençà per dignificar i aconseguir tornar-li, a aquesta disciplina, el lloc que li correspon en l'important procés de formació de tot ser humà, després de tot el que hem hagut de lluitar en l'anterior legislatura i de l'alleugeriment que vam sentir els professionals d'aquest camp en veure que es paralitzava la LOE: **una altra vegada la música toca les conseqüències**. Francament esgotador i decebedor...

*El PSOE, en el seu programa electoral i a la pàgina 173 contempla “se ordenarán y **potenciarán** las enseñanzas artísticas en las enseñanzas de régimen general”.*

Arribat a aquest punt, vull plantejar una sèrie de qüestions per a la seva profunda reflexió.

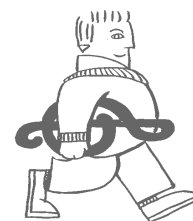
“...com s'explica que la LOE ens situï a la cua dels països europeus amb sistemes educatius més capdavanters, respecte als ensenyaments musicals?”

Sobre el **SISTEMA EDUCATIU**. És que tots els mals del nostre sistema educatiu tenen la solució en la pràctica supressió dels ensenyaments artístics? No ens oblidem de l'agressió que també suposa per a l'educació visual i plàstica aquest projecte.

És que la solució de tot el fracàs palès passa per impartir més hores d'altres assignatures en detriment de l'educació artística? Quin criteri científic, objectivable i mesurable s'ha seguit per arribar a aquesta conclusió? Quin model a assolir s'ha seguit? S'han tengut en compte tots els informes, estudis comparatius, estadístiques, signatures, etc., que els professionals d'aquest sector hem fet arribar al Ministeri de mans de la Confederació d'Associacions d'Educació Musical?, Ministeri que sorprenentment ha duit endavant tota aquesta reforma sense comptar amb un expert en educació artística en el seu equip!!

On queden tots els esforços fets fins a aconseguir situar l'ensenyament de la música en el camí de la recuperació del lloc que justament li corresponia i que es començà a iniciar amb la LOGSE i va anar seguit del reconeixement de l'especialitat de Mestre en Educació Musical?

Allò que per fi havíem aconseguit: dignificar la música i fer-la atractiva i universal, es trenca ara amb la LOE.

Em ve al cap el pare Ireneu Segarra, mort l'any passat (2004) i tot l'important moviment pedagògic sorgit al seu voltant. Moviment que honora a tots els que l'hem pogut viure, impregnar-nos-en i ser-ne deixebles.

Sobre **EUROPA**. Europa és el referent. Sembla que la causant i culpable de tot el bo i no tan bo que ens succeeix. Tot està encaminat a la convergència europea, salvació del que ha de venir. Si és així, com s'explica que la LOE ens situï a la cua dels països europeus amb sistemes educatius més capdavanters, respecte als ensenyaments musicals? Per no parlar de la LOU i els seus efectes sobre l'especialitat de Magisteri Musical.

Els professionals d'aquest camp en volem una explicació de tot això. Tot ens fa pensar que malauradament encara som víctimes d'una generació, la dels actuals governants i legisladors, filla d'un sistema educatiu obsolet en aquest sentit.

Hem de confiar en les promocions d'estudiants, futurs responsables de la nostra societat, que ja surten de l'escola havent rebut una educació musical al llarg de tota la seva escolarització obligatòria, en les noves generacions de professionals que han experimentat la musicalització en la seva formació general. Esperem que entenguin el món amb una concepció diferent.

“És intolerable reduir la música gairebé a la marginalitat quan tothom sap la tasca fonamental que la música pot fer...”

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS

Davant el panorama discriminatori, incomprensible i intolerable en què quedarà l'educació musical general amb l'aplicació de la LOE, crec necessari fer una sèrie d'observacions:

1. És discriminatori i injust que la música no sigui una matèria comuna a l'ESO. L'aprenentatge musical en l'àmbit bàsic i fonamental s'ha de garantir a tothom. L'accés a l'educació musical no ha de tornar a ser un aprenentatge elitista i car.

2. És incomprensible que una llei d'educació degradi una àrea de coneixement única com ho és la música, que conforma i completa el que hauria de ser l'excel·lència d'una formació integral de l'alumnat.
3. És intolerable reduir la música gairebé a la marginalitat quan tothom sap la tasca fonamental que la música pot fer i fa en l'àmbit de l'educació general, vers la cultura, consum i pràctica musical dels futurs ciutadans, creant les bases i els ponts cap als àmbits superiors d'especialització. Tanmateix, la música compleix una funció de socialització i integració, valors imprescindibles de cohesió social davant els reptes que planteja la societat contemporània.

Seria bo que els responsables públics vetlessin per l'equitat curricular i perquè el nostre alumnat rebés una educació de qualitat en tots els àmbits del coneixement.

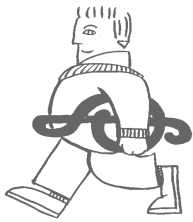
CONCLUSIÓ. Com a conclusió de tota la reflexió anterior es bo deixar constància d'una sèrie de fets i reivindicacions:

⇒ **És inquietant la greu regressió que suposa el tractament que fa la LOE de l'àrea de música i dels ensenyaments artístics en general.**

	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18
Llei de 1970	0 h.	0 h.	2 h.	2 h. Opt.	2 h. Opt.	0 h.
LOGSE	1 h.	1 h.	2 h.	3 h. Itinerari 2 h. Opt.	4 h. Opt.	4 h. Opt.

*En negreta per a tothom

Amb la LOE la música no està contemplada dins el bloc de les assignatures obligatòries (Art. 24.1), deixant-la inclosa en el segon grup (Música, Educació visual i plàstica, Educació per a la ciutadania i Processos

tecnològics i informàtics) i establint un mínim d'obligatorietat del tot insuficient, fixat en **un dels tres primers cursos** (Art.24.2).

Totes les esmenes enviades per aconseguir passar-la al bloc de les assignatures comunes, han resultat infructuoses.

En aquest punt i donat el moment actual, crec d'interès recomanar la lectura del document "LA MÚSICA EN LA EDUCACIÓN GENERAL" elaborat pels companys de la COAEM a la pàgina web: www.coaem.org per l'anàlisi que fa del recorregut de l'educació musical per la legislació, des de 1970 fins avui.

El passat dia 29 de juny de 2005 la Confederació d'associacions per a l'Educació Musical (COAEM) lliurà al MEC un document i 33.373 signatures en favor de la Música en l'educació general, a més de 101 d'organitzacions i de personalitats.

⇒ **Constatar i reivindicar la importància de l'aportació que fa aquesta disciplina a la formació integral de la persona.**

Des de l'antiguitat la música ja ocupava un paper rellevant en l'educació de la Grècia de Pitàgores, Plató i

Aristòtil on tot ciutadà culte havia de ser educat a través de la música per la seva forta càrrega ètica i cognoscitiva.

En el Renaixement, on existia una gran preocupació per la formació integral i humanista, la música fóra de vital importància en la formació del ciutadans, essent una part dels plans d'estudi del quadrivium o quatre camins: aritmètica, geometria, música i astronomia.

⇒ **L'ensenyament de les arts és un dret fonamental, de responsabilitat pública ineludible, factor essencial d'una cultura general de base que ha de ser garantit per l'Estat.**

Com a institució d'educació cultural, l'escola ha de transformar aquest dret fonamental en realitat.

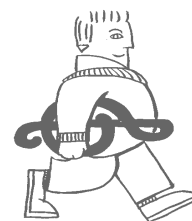
Al llarg de la Conferència Intergovernamental sobre la política cultural organitzada el 2 de abril de 1998 a Estocolm, la UNESCO adoptà un Pla d'acció que posava l'accent sobre els drets que té tot ésser humà a l'educació, a la practica de les arts i la cultura. És la primera vegada que el desenvolupament de les identitats culturals es manifesta com un dret de l'home. A més, els estats membres de la Convenció de Nacions Unides relativa als drets del nin del 20 de novembre de 1989 convenen, en l'article 31, a respectar i afavorir el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística, i a promoure l'organització de tal intenció mitjançant els mitjans adients en activitats artístiques i culturals en condicions d'igualtat.

⇒ **La situació de desavantatge en què la LOE col·loca el nostre alumnat respecte als alumnes de sistemes educatius d'altres països europeus, ja que lluny d'anar cap a la convergència europea respecte a l'ensenyament de la música, els situa a la cua.**

COMPARATIVA EUROPEA

	12 / 13	13 / 14	14 / 15	15 / 16	16 / 17	17 / 18	TOTAL H
SUÏSSA	70 h + 35 cor	70 h + 35 cor	70 h + 35 cor	70 h	105 h	70 h	560 h.
FINLÀNDIA	105 h	105 h	105 h	105 h	35 h	0h	455 h
HONGRIA	140h	140 h	35h + cor	35h + cor	35h + cor	35h + cor	420h +cor
ALEMANYA	70 h	70h	70h	70h	70h Optat	70h Optat	420 h
E.ESPANYOL partint proposta LOE	0 h	35 h	70 h Modalitat	?	0 h	140 h Modalitat	245 h

* Quadre extret d'un estudi realitzat pels companys de "Plataforma Canària per a l'educació musical"

Amb l'estatus actual la música ja té una presència de mínims amb els quals no podem desenvolupar la nostra funció ni amb criteris pedagògics ni amb criteris comparatius amb la resta de l'entorn de la Unió Europea, on els criteris d'ensenyament de la música estan contemplats d'una manera més ampla. No es pot acceptar sota cap concepte una menor presència horària.

El punt de partida d'aquesta reflexió ha de passar per un context comunitari, ja que Europa és l'horitzó real de totes les qüestions que ens podem plantejar. Des del nostre àmbit específic no hem d'oblidar que tenim a les mans la responsabilitat de la formació de futur ciutadans europeus i, el més important, el deure que la música esdevingui l'instrument de formació i realització que tots desitjam. □

www.mallorcaweb.net/sacdejocs

Aquesta és una pàgina web de recursos d'Educació Física elaborada per un grup de treball de mestres de Mallorca.

La nostra intenció és crear una font de recursos útil per a tot professional de l'ensenyança i per això hem creat tot aquest material que es pot utilitzar gratuïtament i de forma intuïtiva. A més ens hem preocupat de donar-li un format que faciliti que tothom hi tengui accés i ho pugui imprimir de manera fàcil i senzilla.

Sac de Jocs

PÀGINA WEB DE RECURSOS D'EDUCACIÓ FÍSICA

En principi aquí hi trobareu un recull d'unitats didàctiques amb sessions que hem elaborat durant el grup de treball. Són sessions que hem fet conjuntament a partir de la nostra experiència, recerca, intercanvis... Però també hi trobareu molts més recursos que ens serviran per dur a la pràctica la nostra tasca educativa dins l'àmbit de l'educació física, com graells d'avaluació, experiències, activitats temàtiques, com organitzar diades, arxius sonors per fer activitats...

La nostra intenció és que en un futur aquesta pàgina vagi augmentant el seu contingut. Nosaltres seguirem dedicant esforços i ganes a aquesta pàgina, però també ens agradaria comptar amb tots els companys que vulguin compartir la seva feina amb tots nosaltres. Per això hem creat uns espais de comunicació, tant directament amb nosaltres com també amb la resta de la gent que visiti la pàgina. Vos volem convidar des d'aquí a utilitzar el fòrum sempre que vulgueu i teniu a la vostra disposició els nostres correus electrònics per tot allò que necessiteu!

En definitiva, aquest és el vostre **SAC DE JOCS**, animau-vos a provar coses noves i compartiu-les amb tots nosaltres!

Continguts:

- ▶ Programació per blocs de continguts
- ▶ Unitats didàctiques desenvolupades
- ▶ Avaluació (teoria, fulls...)
- ▶ Jocs (selecció dels millors jocs)
- ▶ Experiències
- ▶ Fòrum d'Educació Física
- ▶ Enllaços a pàgines d'interès